НАЦИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА
„ПРОФ. ВЕНКО КОЛЕВ” ГР. ТРОЯН
ул.“ Г.С.Раковски“ №15
e-mail: chupi@abv.bg **тел: 0896900269**
www.artschol-troyan.bg **0877086031**

Утвърждавам:
Директор:
Нина А. Иванова-Донковска

НУПИ „ПРОФ. ВЕНКО КОЛЕВ” – ТРОЯН

П Л А Н

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ

за учебната 2026/2027 година

Приет на заседание на ПС с протокол № 1 / 15.09.2026г.

Утвърден със заповед № 1-1 / 15.09.2026г.

I. Цели:

1. Последователно, координирано и ефикасно противодействие на училищния тормоз чрез разработване и прилагане на цялостен училищен подход и система от превантивни мерки.
2. Ограничаване и елиминиране на предпоставките и рисковите фактори в средата в училище, допринасящи за проява на агресия и утвърждаване на агресивни модели на поведение.
3. Изграждане на социални умения и нагласи за ненасилие във взаимоотношенията.
4. Осигуряване сигурността на учениците и повишаване чувствителността относно тормоза сред работещите в училище.

II. Задачи:

1. Организиране и провеждане на дейностите и превантивните мерки за противодействие на тормоза.

2. Създаване на положителна училищна среда като условие за намаляване на агресията и насилието между учениците
3. Очертаване на ясни правила на поведение и процедури при нарушаването им.
4. Предприемане на бързи и адекватни действия за закрила на децата, жертва или в риск от насилие.

III. Превантивни мерки за намаляване на риска от училищен тормоз.

1. Запознаване на учители, ученици и родители с Механизма за противодействие на училищния тормоз между учениците и с настоящия План, разработен в съответствие с Механизма. Запознаване на родителите на родителска среща и публикуване на плана на сайта на училището. Запознаване на учениците от класните ръководители в Часа на класа.
2. Предоставяне на копия на класните ръководители и учители в училището и контрол за спазване и изпълнение на дейностите в него.
3. Обсъждане на дейности по оценка на риска, по Плана и Механизма за превенция на училищния тормоз на Педагогически съвет.
4. Извършване оценка на риска от училищен тормоз в началото и в края на учебната година. Провеждане на анкета-въпросник с учениците за тормоза в училище (в началото и края на учебната година) от класните ръководители до 25.11.2026г. и до 15.VI.2027г. Оценката се обработва от Координационен съвет, съответно до 07.12.2026г. и 20.VI.2027г. и обсъждане с класните ръководители.
5. Защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност като основна ценност във възпитателния процес в училище и междуличностните отношения.
6. Провеждане на групови и индивидуални тренинги с учениците от класните ръководители на тема: „Какво е насилие и тормоз? Как да го разпознаваме и противодействаме" в Часа на класа.
7. Обсъждане в Часа на класа начини за реагиране в ситуации на тормоз и органи и институции, които могат да им бъдат от помощ.
8. Изготвяне на правила за поведение и ненасилие за всеки клас и мерки при нарушаването им, основани на позитивната дисциплина.
9. Ангажиране на УКБППМН, педагогическият съветник, класните ръководители и координационният съвет с осъществяване на този план.
10. Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в теми за справяне с училищния тормоз.

IV. Дейности за справяне със случаи на тормоз в училище:

1.Дейности на ниво клас/класна стая :

- Дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит като теми в ЧК съгласно плана за час на класа;
- Използване теми от учебното съдържание по обществени науки, които да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.;
- Индивидуални разговори с ученици и родители при случаи на тормоз в училище или съмнения за такъв.

Целта е да се създаде пространство, в което да се говори открито за тормоза и се работи за формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

2. Дейности на ниво училище:
   - Договаряне на ясно разписани отговорности за реагиране при всяка проява на тормоз.
   - Обобщаване на всички предложения от класовете за правила на поведение и ценности и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика.
   - Разработване на предложения за промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност и приемане на съгласуваните промени;
   - Прилагане на програми за развитие на академични знания, лични и социални умения на децата в извънкласни форми като клубове, СИП и извънкласни дейности по различни програми и проекти – Национална програма за подготвяне на талантливи ученици, проект „Твоят час“ и др.;
   - Спазване на графика за дежурства и подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа оценка е установено, че се извършва тормоз;
   - Стимулиране на учениците да съобщават за случаи на тормоз при гарантиране на конфиденциалността;
   - Използване на подхода връстници обучават връстници;
   - Повишаване квалификацията на учителите за противодействие и справяне с тормоза в училище;
   - Привличане на родителите при решаване на възникнали проблеми – участие в първоначалната оценка на тормоза, придружаване по време на посещения извън училище, подпомагане на извънкласните форми и културните мероприятия чрез активно включване и идеи;
   - Водене на Дневник - регистър на случаи на тормоз и записване в училищните дневници – на класа.
   - Интервенции от страна на училището в случаи на тормоз, според приетите правила и плана – иницииране на работа по случай:
   - Насочване на случай към други служби.
3. Дейности на ниво общност:
   - Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти – МКБППМН, РПУ, ДПС, Отдел ”Закрила на детето”, НПО и др.;

4. Дейности на Психолога и класните ръководители по превенция и ограничаване на рисковите фактори на насилие:

4.1. Своевременно уведомяване на директора на училището, Отдела за закрила на детето и органите на полицията при наличие на данни за насилие, извършено в семейството или за престъпни посегателства срещу деца, станало известно в процеса на работа.

4.2. Консултиране на децата, претърпели насилие с цел оказване на психологическа подкрепа. Кризисна интервенция. Консултации с родителите на деца жертви и агресори.

4.3. Разговори - дискусии, тренинги и презентации по класове с цел запознаване с правата на децата, разпознаване на рисковите фактори за насилие и техни първи стъпки в случай на насилие.

4.4. Разпространение на материали и телефони за сигнализиране в случаи на насилие.

4.5. Провеждане на диалози, анкети и въпросници за наличие на тормоз в училище. Установяване на нивата на агресия и идентифициране на случаите.

4.6. Участие в организирани обучения по темата и друга обща квалификация на педагогическия съветник.

4.7. Подпомагане проучването на сигнали за насилие и изготвянето на оценката от социалния работник – информация за детето и взаимоотношенията му със съучениците, продължаващо наблюдение и др.

4.8. Насочване на деца и семейства, преживели насилие, към подходящи социални и психологически центрове и услуги – местни комисии за БППМН, центрове за обществена подкрепа, общински съвети по наркотични вещества, индивидуално или семейно консултиране.

4.9. Подпомагане на учителите при работа с деца жертви на насилие и деца в риск чрез наблюдение на детето в училище и насоки за действие и мерки за предприемане.

4.10. Включване на Ученическия съвет по дейностите за превенция на училищния тормоз според подхода за работа с връстници.

V. ПРОЦЕДУРИ И АЛГОРИТЪМ ПРИ УСТАНОВЕН УЧИЛИЩЕН ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ.

Ниво на тормоз	**Отговор на училище**	**Отговорни лица**
Първо ниво - Ниско нарушение на правилата /еднократна проява, обида, подигравка и др. подобни/	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица чрез методите на позитивната дисциплина. Работа на класния ръководител съвместно с родител - индивидуално, с група ученици или с целия клас. Възстановяване на щети.	Учител и/или класен ръководител съвместно с родител
Второ ниво - Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или с по-сериозни последици	Описване в Дневника за тормоз – работа по случай, възстановяване на щетата, разговор с родител; разговор с ОЗД;	Класен ръководител, психолог, педагогически съветник, представители на Координационния съвет и директор и задължително родител, В някои случаи и ОЗД

Трето ниво- злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, за който и да е от участниците в ситуацията	Незабавно уведомяване на ОЗД и/или полицията и община по силата на Координационния механизъм; Насочване към МКБППМН. Съставяне на протокол за тормоз и възстановяване на щетите, включване на учениците в допълнителни програми, насочване към услуги в общността. Интензивна работа по случай, консултации, индивидуална работа с учениците.	Директора съвместно с Координациония съвет и задължително родител и компетентните власти, организации и услуги-ОЗД,полиция, центрове за социална работа и др.

VI. Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците:

1. Разграничаване случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците.

2. Прекратяване на ситуацията на тормоз. Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

3. Намеса на класен ръководител и психолог/педагогически съветник с действия по четирите стъпки за работа с детето – обект на тормоз, с ученика, извършващ тормоза и с наблюдателите. Разговор с учениците и възстановяване на щетата – както материална, така и нематериална, налагане на мярка, съгласувана с участниците в тормоза/насилието.

4. Регистриране на ситуацията на тормоз.

5. Уведомяване на родителите на участниците в тормоза.

6. Информиране на Координационния съвет за случая на тормоз.

7. Координационият екип анализира ситуацията и определя необходимите мерки по случая – индивидуална работа с ученика, координирана от председателя на Координационния съвет.

VII. Регистриране на ситуации на тормоз:

1. Създава се Регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците.

2. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на ниво две и три според приетата класификация от Механизма за противодействие на училищния тормоз. Ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща

интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата”, „кратко описание на случая”, „кога се е случило“, „участници”, „клас”, „служител, регистрирал тормоза - име и подпис“, „предприети действия”, „информирани отговорни участници“, „как е приключила ситуацията или на какъв етап е“ и „какво предстои“. Този Регистър се съхранява при педагогическия съветник и е на разположение на всеки училищен служител.

На базата на вписаната ситуация, координационният съвет извършва оценка на риска, анализира и разпознава всички ученици въвлечени в ситуацията - и потърпевши и извършители на тормоза. Анализът е с цел извеждане на необходимост от индивидуална работа по случай с ученик, намиращ се в ситуация на риск. Екипът създава процедура за откриване и работа по случай.

VIII. Процедура за откриване и работа по случай.

При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от председателя на Координационния съвет или педагогическия съветник, при които се съхранява и съответната документация и информация.

VI. Училищна система за насочване към други институции:

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие, Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживеене, местните комисии за БППМН, органите на МВР и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

В случаите на деца в риск обединяване на общите усилия на мултидисциплинарните екипи на местно ниво - МВР, община и Дирекции „Социално подпомагане”.

Координационен съвет – състав:

Директор: Нина А. Иванова-Донковска
Председател на Координационния съвет: Мария Радоева – главен учител
Председател на Училищната комисия за борба с противообществените прояви с малолетни и непълнолетни, педагогически съветник: Лина Борджиева,
Членове:

Нелина Пеновска – V клас
Росица Георгиев – VI клас
Светла Иванова – училищен психолог
Миглена Климова – класен на VII клас

Силвия Василева – класен на VIII клас
Петя Проданова – класен на IX клас
Стела Чонова – класен на X клас
Тодор Генковски – класен на XI клас
Мария Радоева – класен на XII клас

Утвърждавам:
Директор: Нина Иванова – Донковска